

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

چرایی حمایت از مسلمانان؟

علیرضا محمدی

شهرت

۱۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رهنمای ۱۰۵ (چرایی حمایت از مسلمانان)

نویسنده:

علیرضا محمدی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	رهنمای ۱۰۵ (چرایی حمایت از مسلمانان)
۸	مشخصات کتاب
۱۰	اشاره
۱۵	چرایی حمایت از مسلمانان؟
۱۵	دریچه
۱۷	درآمد
۱۷	اشاره
۱۸	پنجره
۲۱	فصل اول: ادله فقهی دفاع از ملت های مسلمان
۲۱	اشاره
۲۶	پنجره:
۲۹	پنجره
۳۰	خلاصه
۳۱	فصل دوم: مبانی حقوقی دفاع از مقاومت اسلامی
۳۱	اشاره
۳۳	۱. دفاع مشروع در حقوق بین الملل:
۳۳	اشاره
۳۴	پنجره
۳۵	۲. حمایت از مقاومت در قانون اساسی
۳۵	اشاره
۳۶	خلاصه
۳۷	فصل سوم: منافع و امنیت ملی
۳۷	اشاره

۳۹	۱. مفهوم منافع ملی
۴۰	۲. جهانی شدن منافع ملی
۴۰	اشاره
۴۰	پنجره
۴۲	۳. امنیت ملی
۴۲	اشاره
۴۳	پنجره
۴۵	خلاصه
۴۷	فصل چهارم: پاسخ به شبهات
۴۷	اشاره
۴۹	۱. چرا ایران از مسلمانان چین و بوسنی و هرزگوین حمایت نمی کند؟
۵۱	۲. ایران و حمایت از سوریه؟
۵۱	اشاره
۵۲	پنجره
۵۳	۳. چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است!
۵۳	اشاره
۵۵	پنجره
۵۷	خلاصه
۵۹	فصل پنجم: آثار حمایت از جنبش های اسلامی
۵۹	اشاره
۶۱	۱. عمل به وظایف دینی و قانونی
۶۱	۲. دستاورد مقاومت در تأمین منافع و امنیت ملی
۶۱	اشاره
۶۲	پنجره
۶۴	پنجره
۶۵	خلاصه

سخن آخر ۶۷

بیشتر بخوانیم ۶۹

درباره مرکز ۷۳

سرشناسه : محمدی، علیرضا، ۱۳۵۲ -

عنوان و نام پدیدآور : چرایی حمایت از مسلمانان؟ / علیرضا محمدی؛ تهیه و تنظیم اداره پاسخگویی به سوالات دینی آستان قدس رضوی.

مشخصات نشر : مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۶۴ ص. : مصور (رنگی). ۱۲ × ۱۷ س م.

فروست : به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)؛ ۲۲۰۰.

رهنما؛ (۱۰۵).

شابک : ۳-۲۷۰۵-۰۲-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : چاپ قبلی: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۲ (فیپا).

موضوع : ایران -- روابط خارجی -- کشورهای اسلامی

موضوع : Iran -- Foreign relations -- Islamic Countries

موضوع : کشورهای اسلامی -- روابط خارجی -- ایران

موضوع : Islamic countries -- Foreign relations -- Iran

شناسه افزوده : شرکت به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده : Behnashr Company (Astan Quds Razavi Publications)

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره پاسخگویی به سوالات دینی و اطلاع رسانی

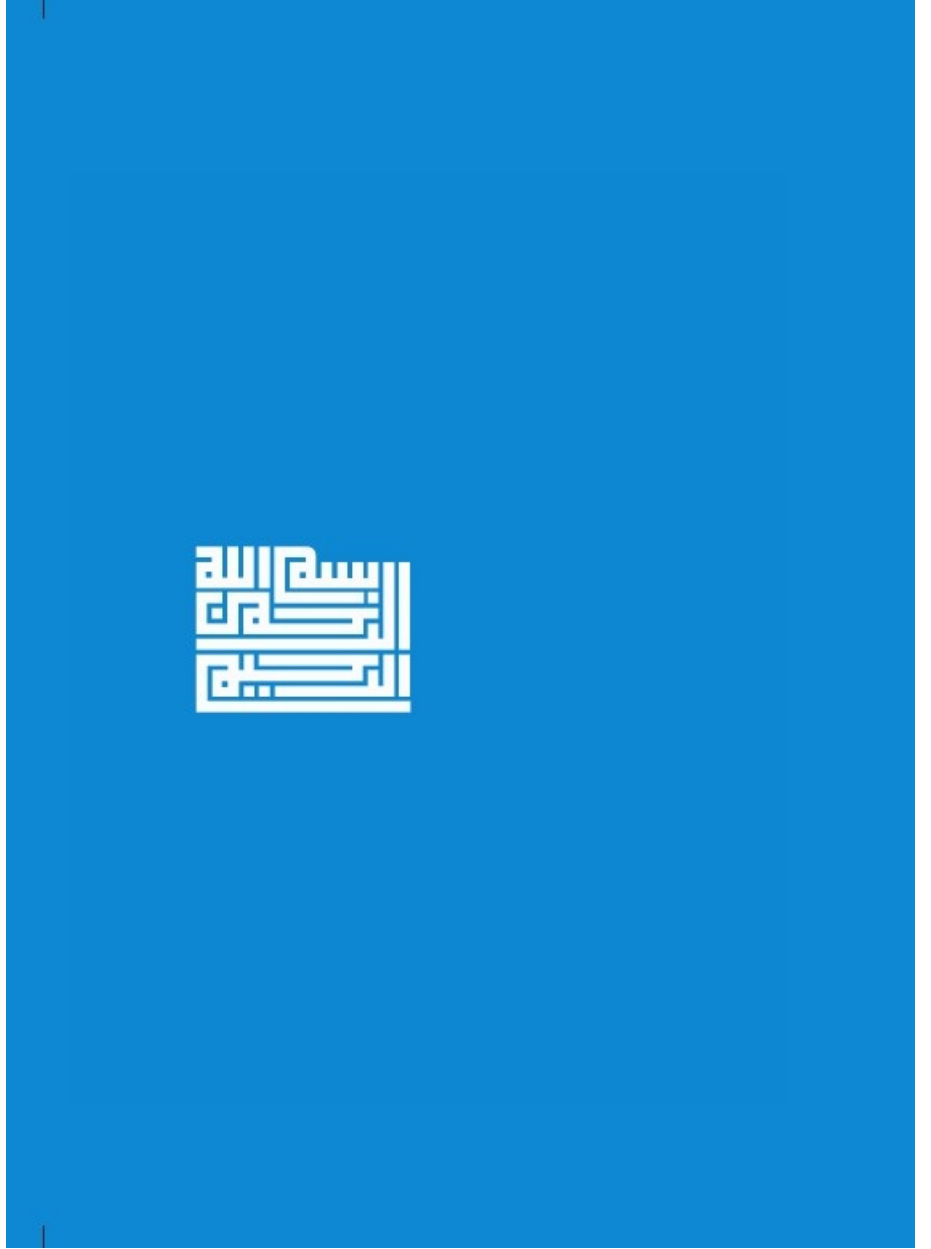
رده بندی کنگره : DSR۱۶۵۶ / ک ۴۶ م ۳ ۱۳۹۶

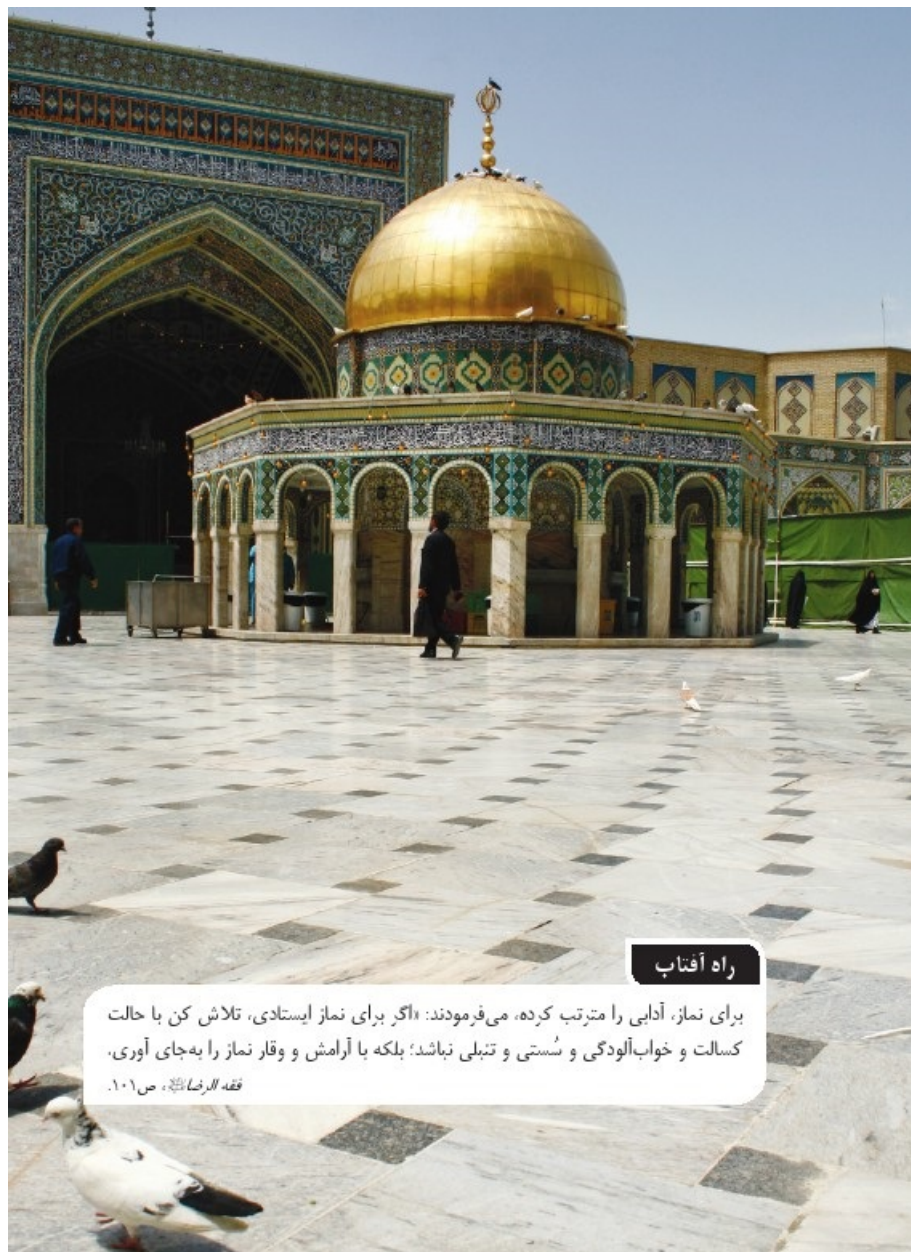
رده بندی دیویی : ۳۲۷/۵۵۰۱۷۴۹۲

شماره کتابشناسی ملی : ۴۷۲۳۶۹۸

ص: ۱

راه آفتاب

برای نماز، آدابی را مترتب کرده، می‌فرمودند: «اگر برای نماز ایستادی، تلاش کن با حالت کسالت و خواب‌آلودگی و سُستی و تنبلی نباشد؛ بلکه با آرامش و وقار نماز را به‌جای آوری. قفه الرضا (ع)، ص ۱۰۶»

چرایی حمایت از مسلمانان؟

علیرضا محمدی

چرایی حمایت از مسلمانان؟

? دریچه

در این نوشتار، در فرصتی اندک، دنبال پاسخ به این پرسش‌ها می‌باشیم:

۱. چرا ما باید از مل‌تهای فلسطین، لبنان و سوریه پشتیبانی کنیم؟ آیا از جهت دینی این امر پذیرفته شده است؟
۲. آیا کمک به مردم فلسطین به ویژه از لحاظ رویارویی آنها با اسرائیل که از سوی امریکا حمایت م‌یشوند، با منافع ملی ناسازگار نیست؟
۳. چراغی که به خانه رواست بر مسجد حرام است. با این فرض که ما این همه مشکل داریم چرا از مل‌تهای مظلوم و جنب‌شهای اسلامی حمایت م‌یکنیم؟
۴. آیا اگر مردم فلسطین مسلمان و یا ضد امریکا نبودند، باز ما از آنها پشتیبانی م‌یکردیم یا آنکه حمایت ما از آنها یک اقدام سیاسی است؟
۵. با توجه به اختلافات مذهبی، آیا فقط باید از شیعیان حمایت کرد؟ چرا از مسلمانان چچن حمایت نشد؟
۶. آثار حمایت از ملت‌های مظلوم و جنب‌شهای اسلامی چیست؟

حیطه و گستره وظایف و مسئولیت های دولت ها فقط به درون مرزهای آن کشور محدود نمی شود، بلکه دولت ها برای دستیابی به اهداف خود در سطح داخلی و بین المللی از قبیل تأمین امنیت، منافع ملی و تحقق آرمان های ایدئولوژیک - مثلاً یکی از اهداف سیاست خارجی ایالات متحده امریکا، گسترش ایدئولوژی لیبرال سرمایه داری بعنوان تنها مدل نظام سیاسی، در سطح جهان است - ناچارند محدوده عملکرد و اقدام های خود را تا بیرون از مرزهای بین المللی گسترش داده و در عرصه معادلات و رقابت های بین الملل شرکت فعال داشته باشند.

امروزه به دلیل گسترش ارتباطات و تکنولوژی، جهانی شدن اقتصاد و ... که مرزهای ملی کشورها را درنوردیده است، دیگر نمی توان حیطه عملکرد و وظایف دولت ها را در محدوده مرزهای آن کشور، تعریف کرد، بلکه برعکس دولتی از توانایی بیشتر در سامان دادن به مسائل داخلی و تأمین امنیت و رفاه در سطح جامعه و تعقیب آرمان های ایدئولوژیک خود، بهره مندتر است که به صورت فعال در مناسبت ها، معادلات و رقابت های بین المللی حضور داشته و در چارچوب اصول سیاست خارجی

خویش، نقش مؤثری را در تأثیرگذاری بر تحولات منطقه ای و بین المللی پیرامون، به خود اختصاص داده و از موقعیت ها و فرصت های بین الملل به بهترین نحو در پیشبرد اهداف سیاست خارجی خود استفاده کند.

پنجره

ارزش ها و اعتقادات، زمینه های تاریخی و فرهنگی، ساختار نظام بین الملل، نیازهای داخلی و ...، از جمله عوامل شکل گیری سیاست خارجی کشورهاست و در سطح بین الملل، کشوری موفق تر است که از تمامی این ابزارها بهره گیرد.

عوامل متعددی در شکل گیری سیاست خارجی کشورها مؤثر هستند که مهم ترین آنها عبارت اند از:

۱. ارزش ها و اعتقادات؛

۲. زمینه های تاریخی و فرهنگی؛

۳. ساختار نظام بین الملل؛

۴. مشکلات و نیازهای داخلی. (۱)

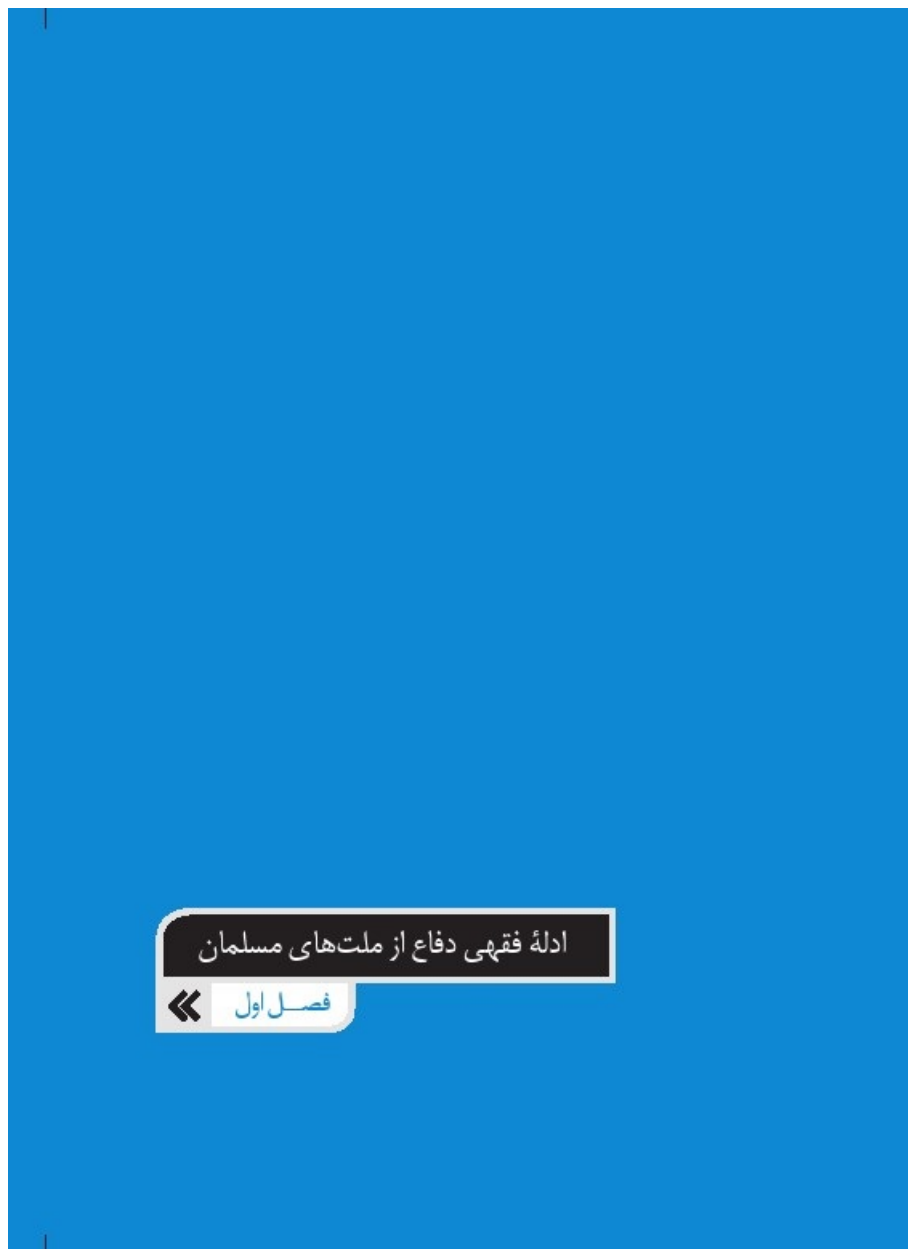
دولت ها برای تحقق اهداف سیاست خارجی خود، از ابزارها و تکنیک های گوناگونی بهره می گیرند؛ ابزارهایی نظیر دیپلماسی،

ص: ۱۰

حربه های اقتصادی، نظامی و فرهنگی. استفاده صحیح و به موقع از این تکنیک ها در میزان موفقیت واحدهای سیاسی بسیار مؤثر است. در سطح بین الملل سیاست خارجی کشور موفق تر و از توانایی بیشتری در پیشبرد اهداف بین المللی و تأمین منافع ملی خود برخوردار است که در موقع نیاز به منظور دسترسی به اهداف خود، از آنان بهره می گیرد.

در این مختصر، از منظر ژرف به تحلیل چرایی و مبانی فکری «وظایف ایدئولوژیک دولت اسلامی» در حوزه سیاست خارجی و حمایت از مقاومت اسلامی لبنان و فلسطین پرداخته، نحوه ارتباط آن را با «منافع و امنیت ملی کشورمان» ارزیابی می کنیم. امیدواریم برای خوانندگان گرامی، سودمند و راهگشا باشد.

ادله فقهی دفاع از ملت های مسلمان

فصل اول

و جوب دفاع از سرزمین های اسلامی از ضروریات فقه اسلام است؛ بر اساس آیات، روایات و ادله عقلی متعدد، جامعه اسلامی پیکره واحدی است و مسلمین نمی توانند در برابر تهاجم بیگانگان به سایر مسلمانان بی تفاوت باشند. چنان که خداوند متعال در قرآن کریم با صراحت به حمایت و دفاع از ستمدیدگانی که مورد ظلم قرار گرفته و از وطن و کاشانه خویش اخراج و آواره شده اند، فرمان می دهد:

« أذن للذين يقاتلون بأنهم ظلموا وإن الله على نصيرهم لقيدير. الذين أخرجوا من ديارهم بغير حق إلا أن يقولوا ربنا الله ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبيع وصلوات ومساجد يذكر فيها اسم الله كثيراً ولينصرن الله من ينصره إن الله لقوي عزيز» (۱)

به کسانی که جنگ بر آنان تحمیل شده رخصت [جهاد] داده شده است، چرا که مورد ظلم قرار گرفته اند و البته خدا بر پیروزی آنان سخت تواناست. همان کسانی که بناحق از خانه هایشان بیرون رانده شدند [آنها گناهی نداشتند] جز اینکه می گفتند پروردگار ما

ص: ۱۵

خداست و اگر خدا بعضی از مردم را با بعض دیگر دفع نمی کرد صومعه ها و کلیساها و کنیسه ها و مساجدی که نام خدا در آنها بسیار برده می شود سخت ویران می شد و قطعاً خدا به کسی که [دین] او را یاری می کند یاری می دهد چرا که خدا سخت نیرومند شکست ناپذیر است.

همچنین « وَ مَا لَكُمْ لَا تَقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ وَ الْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَ اجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَ اجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا» (۱)

چرا در راه خدا و برای رهایی مردان و زنان و کودکانی که [به دست ستمگران تضعیف شده اند] پیکار نمی کنید؟ همان افراد [ستم دیده ای] که می گویند: پروردگارا ما را از این شهر (مکه) که اهل اش ستمگرند، بیرون ببر و از طرف خود برای ما سرپرستی قرار ده و از جانب خود، یار و یآوری برای ما تعیین فرما.

پیامبر گرامی اسلام نیز می فرماید:

«مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتُمُّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ»؛ (۲)

ص: ۱۶

۱- . نساء: ۷۵.

۲- . کلینی؛ اصول کافی؛ ج ۲، ص ۱۶۳.

هر کس صبح کند و به امور مسلمانان همت نرزد، از آنان نیست.

«وَمَنْ سَمِعَ رَجُلًا يُنَادِي يَا لَلْمُسْلِمِينَ فَلَمْ يُجِبْهُ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ»؛^(۱)

«هر کس فریاد استغاثه هر مظلومی (اعم از مسلمان یا غیرمسلمان) را بشنود که مسلمین را به یاری می طلبد، اما فریاد او را اجابت نکند مسلمان نیست.

در صحیح بخاری نیز از آن حضرت روایت شده است که فرمود:

«همه مسلمانان برادر یکدیگرند، به همدیگر ظلم نمی کنند و در مقابل دشمنان یکدیگر را رها نمی کنند و به خود وانمی گذارند».^(۲) در مسند احمد بن حنبل نیز از آن حضرت روایت شده است: «هر کس نزد او مؤمنی خوار شود ولی او را یاری نکند، در حالی که قادر بر نصرت او باشد، خداوند عزوجل، روز قیامت نزد تمام خلائق او را خوار خواهد نمود».^(۳)

ص: ۱۷

۱- حر عاملی، وسائل الشیعه؛ ج ۱۵؛ باب الاهتمام بامور المسلمین؛ ح ۵. ص ۱۴۱.

۲- فتح الباری؛ ج ۱۲، ص ۳۲۳. به نقل از: محمد حسنین هیکل؛ الجهاد و القتال فی السیاسه الشرعیه؛ ج ۱، ص ۸۳.

۳- احمد بن حنبل؛ مسند؛ ج ۳، ص ۴۸۷. به نقل از: محمد حسنین هیکل؛ همان، ص ۸۴.

دستور امام مبنی بر اینکه «کونوا للظالم خصماً و للمظلوم عوناً: همواره دشمن ستمکار و یار و یاور ستم کشیده باشید»^(۱) نیز بر این نکته مهم دلالت دارد که در اسلام، مسئولیت مقابله با تهدید و ارباب وظیفه ای همگانی است؛ همه باید یکپارچه، در برابر عوامل تهدید و ارباب بایستند و از مظلوم دفاع کنند و خصم ظالم باشند.

براین اساس با توجه به آیات و روایات فوق، در اهتمام به امور مسلمانان دفاع تنها بر کسانی واجب نیست که از سوی دشمن مورد هجوم قرار گرفته اند، بلکه همه مسلمانان وظیفه دارند به مسلمانانی که در بخشی از سرزمین های اسلامی تجاوز شده است، دفاع کنند و با جان و مال خود در راه خدا جهاد کرده و در زمینه های مختلف سیاسی، اقتصادی و نظامی حمایت های لازم را به عمل آورند. این موضوع مورد اتفاق فقها و اندیشمندان شیعه و سنی می باشد.

ابوالصلاح حلبی در این زمینه می نویسد: «اگر از برخی کافران یا محاربان بر سرزمین های اسلامی خطری متوجه شود بر اهل هر منطقه ای، جنگ با کسانی که در نزدیکی آنها هستند و دفاع از

ص: ۱۸

۱- نهج البلاغه؛ نامه ۴۷، ص ۴۲۱.

دارالایمان واجب است و بر کسانی که در مناطق دوردست زندگی می کنند، واجب است به نزدیک ترین مرزهای نبرد با کفار کوچ کنند؛ البته مشروط بر اینکه مناطق درگیر با کفار نیازمند یاری آنها باشند تا به این وسیله هر منطقه ای از سرزمین های اسلامی از وجود مجاهدان و مدافعان حریم اسلام و مسلمین برخوردار شوند و در این صورت کوچ از دیگران که در مناطق دور زندگی می کنند ساقط شود» (۱). شهید ثانی نیز با صراحت اعلام می کند که «جهاد دفاعی تنها بر مسلمانانی واجب نیست که مورد هجوم دشمن اند بلکه بر هر کسی که خیر از وضعیت مسلمین دارد، واجب است» (۲). کاشف الغطاء (۳) نیز آن را بر همگان واجب کفایی شمرده است؛ یعنی مادامی که مسلمانان به مقدار نیاز به دفاع برنخاسته باشند، تکلیف از هیچ کس ساقط نمی شود (۴).

استاد شهید مطهری نیز در این زمینه می گوید: «هرگاه گروهی با ما نخواهد بجنگد ولی مرتکب یک ظلم فاحش به یک عده از انسان ها شده است و ما قدرت داریم آن انسان های دیگر را که تحت تجاوز قرار گرفته اند نجات دهیم، اگر نجات ندهیم در واقع به ظلم این ظالم نسبت به آن مظلوم کمک کرده ایم. ما در جایی که هستیم، کسی به ما

ص: ۱۹

۱- الکافی فی الفقه. به نقل از: الینایع الفقهیه؛ ج ۹، ص ۳۱.

۲- شهید ثانی، مسالک الافهام؛ ج ۳، ص ۸.

۳- الشیخ جعفر کاشف الغطاء کشف الغطاء عن مبهمات الشریعه الغراء، ج ۴، ص ۲۹۱.

۴- سیدجواد ورعی، «مبانی فقهی دفاع از سرزمین های اسلامی»، فصلنامه حکومت اسلامی، تابستان ۱۳۸۲، ش ۲۸، ص ۷۱-۴۲.

تجاوزی نکرده، ولی یک عده از مردم دیگر که ممکن است مسلمان باشند و ممکن است نباشند، اگر مسلمان باشند مثل جریان فلسطینی ها که اسرائیلی ها آنها را از خانه هایشان آواره کرده اند، اموالشان را برده اند، انواع ظلم ها را نسبت به آنها مرتکب شده اند، ولی فعلاً به ما کاری ندارند، آیا برای ما جایز است که به کمک این مظلوم های مسلمان بشتاییم برای نجات دادن آنها؟ بله این هم جایز است، بلکه واجب است، این هم یک امر ابتدایی نیست. این هم به کمک مظلوم شتافتن است، برای نجات دادن از دست ظلم به خصوص که آن مظلوم مسلمان باشد»^(۱).

در تجاوز اسرائیل به کشورهای اسلامی حضرات آیات سید محسن حکیم، سید هادی میلانی، شهاب الدین مرعشی نجفی، سید ابوالقاسم خویی، علی موسوی بهبهانی، بهاء الدین محلاتی، سید عبدالله شیرازی و بسیاری دیگر از علما با صدور اعلامیه هایی از عموم مسلمانان خواستند تا به یاری مسلمانان مظلوم فلسطین و کشورهای مورد تجاوز بشتابند. در بخشی از اطلاعیه آیت الله شیخ بهاء الدین محلاتی آمده است: «بر همه مسلمانان جهان واجب است که از هر گونه مساعدت مادی و معنوی به اعراب مسلمان دریغ ندارند و هر نوع معامله و ارتباطی که منشأ تقویت اسرائیل بشود یا در آمادگی آنها برای مبارزه و پیکار با کشورهای عربی دخالت داشته باشد، حرام و در حکم مبارزه با اسلام است»^(۲).

ص: ۲۰

۱- . مرتضی مطهری؛ جهاد؛ ص ۲۹-۳۰.

۲- . نهضت امام خمینی؛ ج ۲، ص ۳۴۸.

مرزبندی به شکل کنونی، شیوه ای استعماری برای جداسازی ملت ها است و مرزبندی در نگاه اسلام اعتقادی و دینی است. اسلام جمیع امت اسلامی را ملتی یکپارچه و یکدست می داند که همه دارای سرنوشت، دین، فرهنگ، آیین، نظام سیاسی و رهبری واحدی می باشند و هرگونه تفرقه، تشّت و جدایی، امری عارضی و تحمیلی بر پیکر امت اسلامی است.

امروزه مرزهای بین المللی به هیچ وجه مانعی برای انجام وظایف دینی و انسانی نیست، بلکه تحصیل اهداف، منافع ملی و امنیت کشورها فراتر از مرزهای جغرافیایی تعریف می شود.

امام خمینی (ره) در نهم اسفند سال ۱۳۶۶ در جمع اعضای شورای مرکزی حزب الله لبنان فرمود: «همه شیاطین مجتمع اند که نگذارند اسلام رشد کند و ما باید این معنا را در نظر داشته باشیم که با تمام قوا و تا آخرین نفرمان مهیا شویم و در راه خدا جهاد کنیم. دفاع از نوامیس مسلمانان و دفاع از بلاد اسلامی و دفاع از حیثیت مسلمانان امری است لازم و ما باید خودمان را برای مقاصد الهی و دفاع آنان مهیا کنیم و در این شرایطی که فرزندان واقعی فلسطین اسلامی و لبنان؛ یعنی حزب الله و مسلمانان انقلابی سرزمین غصب شده و لبنان با نثار خون

و جان خود فریاد «یا للمسلمین» سر می دهند، با تمام قدرت معنوی و مادی در مقابل اسرائیل و متجاوزین بایستیم و در مقابل آن همه سفاکی ها و ددمنشی ها مقاومت و پایداری کنیم و به یاری آنان بشتابیم و سازشکاران را شناسایی و به مردم معرفی کنیم» (۱).

خلاصه

بر اساس آیات، روایات و ادله عقلی متعدد جامعه اسلامی پیکره واحدی است و دفاع از مسلمانان بر همگان واجب است تا آنجا که «هرکس فریاد استغاثه هر مظلومی (اعم از مسلمان یا غیرمسلمان) را بشنود که مسلمین را به یاری می طلبد، اما فریاد او را اجابت نکند مسلمان نیست». این موضوع مورد اتفاق فقها و اندیشمندان شیعه و سنی می باشد. امروزه مرزهای بین المللی به هیچ وجه مانعی برای انجام وظایف دینی و انسانی نیست، بلکه تحصیل اهداف، منافع ملی و امنیت کشورها فراتر از مرزهای جغرافیایی تعریف می شود.

ص: ۲۲

علاوه بر مبانی فقهی، منابع حقوق بین الملل و حقوق اساسی کشورمان نیز حمایت از مقاومت اسلامی را امری مشروع می داند و یکی از وظایف خارجی کشورمان قلمداد می نماید:

۱. دفاع مشروع در حقوق بین الملل:

اشاره

منشور ملل متحد در ماده ۵۱ دفاع مشروع را طرح و به رسمیت شناخته است: «در صورت حمله مسلحانه علیه یک عضو سازمان ملل متحد تا زمانی که شورای امنیت اقدامات لازم را برای حفظ صلح و امنیت بین المللی به عمل آورد، هیچ یک از مقررات این منشور به حق دفاع مشروع انفرادی یا دسته جمعی اعضا لطمه ای وارد نخواهد کرد. اعضا باید اقداماتی را که در اعمال این حق دفاع از خود، به عمل می آورند، فوری به شورای امنیت گزارش دهند. این اقدامات به هیچ وجه در اختیار و مسئولیتی که شورای امنیت طبق این منشور دارد و به موجب آن برای حفظ و اعاده صلح و امنیت بین المللی در هر موقع که ضروری تشخیص دهد اقدام لازم را به عمل خواهد آورد، تأثیری نخواهد داشت».

حقوق دانان با توجه به این ماده و اصول حقوق بین الملل، اجرای حق دفاع مشروع را منوط به برخی شرایط نموده اند:

وقوع تجاوز نظامی: طبق ماده ۵۱ منشور ملل متحد به کارگیری حق دفاع مشروع به وقوع تجاوز و حمله نظامی محدود شده است.^(۱)

تناسب: شرط دیگری که به هنگام انجام دفاع مشروع لازم است رعایت شود، وجود تناسب بین اقدام دفاعی و عملیات تهاجمی است.^(۲)

در این ماده علاوه بر دفاع از خود فردی به دفاع دسته جمعی نیز مجوز اعطا شده است و در واقع این ماده به هر یک از اعضای سازمان ملل متحد این حق را می دهد که در قالب دفاع، به کمک کشور قربانی تجاوز بپردازند.

پنجره

با توجه به حقوق بین الملل، عملیات مقاومت جنوب لبنان و فلسطین علیه نیروهای اسرائیل به هر شکل که صورت پذیرد منتظره یا غیرمنتظره، در قالب جنگ های منظم یا نامنظم از مشروعیت دفاع از خود برخوردار است و مورد حمایت عرف و حقوق بین الملل قرار دارد.

ص: ۲۶

۱- Advisory Board; Encyclopedia of public International Law.

۲- ر.ک: سیدنصر الله ابراهیمی؛ تجاوز و دفاع در حقوق بین الملل، حکومت اسلامی، پاییز ۱۳۸۲، ش ۲۹، ص ۹۰-۱۲۳.

مهم ترین منبع و مأخذ برای شناخت اهداف و وظایف سیاست خارجی، قانون اساسی کشورمان است. مجموع اهداف سیاست خارجی ایران با بررسی قانون اساسی کشورمان عبارتند از:

۱. تلاش در جهت تشکیل امت واحد جهانی؛

۲. حمایت از مستضعفین در برابر مستکبرین؛

۳. تأمین منافع ملی و حفاظت از استقلال و حاکمیت ملی در عرصه بین المللی؛

۴. دفاع از سرزمین ها و حقوق مسلمانان؛

۵. دعوت به اسلام.^(۱)

از آنجا که اصول و قوانین نظام انقلاب اسلامی، ناشی از آموزه های دین مبین اسلام است، جمهوری اسلامی ایران از بدو شکل گیری تاکنون، اهداف خود را منحصر به برپایی حکومت اسلامی در ایران نکرده؛ بلکه خود را موظف به آزادی و بیداری سایر ملل مظلوم جهان و حمایت از حقوق آنان می داند. بر اساس تحقق عملی حاکمیت ملی، دولت به نمایندگی از تمام مردم، موظف به ایفای «تعهد برادرانه به همه مسلمانان» است. به همین جهت، ضمن آن که «موظف است سیاست

ص: ۲۷

۱- ر.ک: مقدمه و اصول ۹، ۱۱، ۱۵۴ و ۱۵۳ قانون اساسی و برای توضیحات بیشتر، ر.ک: منوچهر محمدی؛ سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران.

کلی خود را بر پایه ائتلاف و اتحاد ملل اسلامی قرار دهد»، در اعمال سیاست خارجی «دفاع از همه مسلمانان را» باید وجهه همت خود سازد.^(۱)

نمونه های متعدد فوق همگی بیانگر مشروعیت و لزوم حمایت از جریان مقاومت اسلامی در مقابل تجاوز بیگانگان است که آن را بخشی از وظایف مسلم دولت های اسلامی ترسیم می کند.

خلاصه

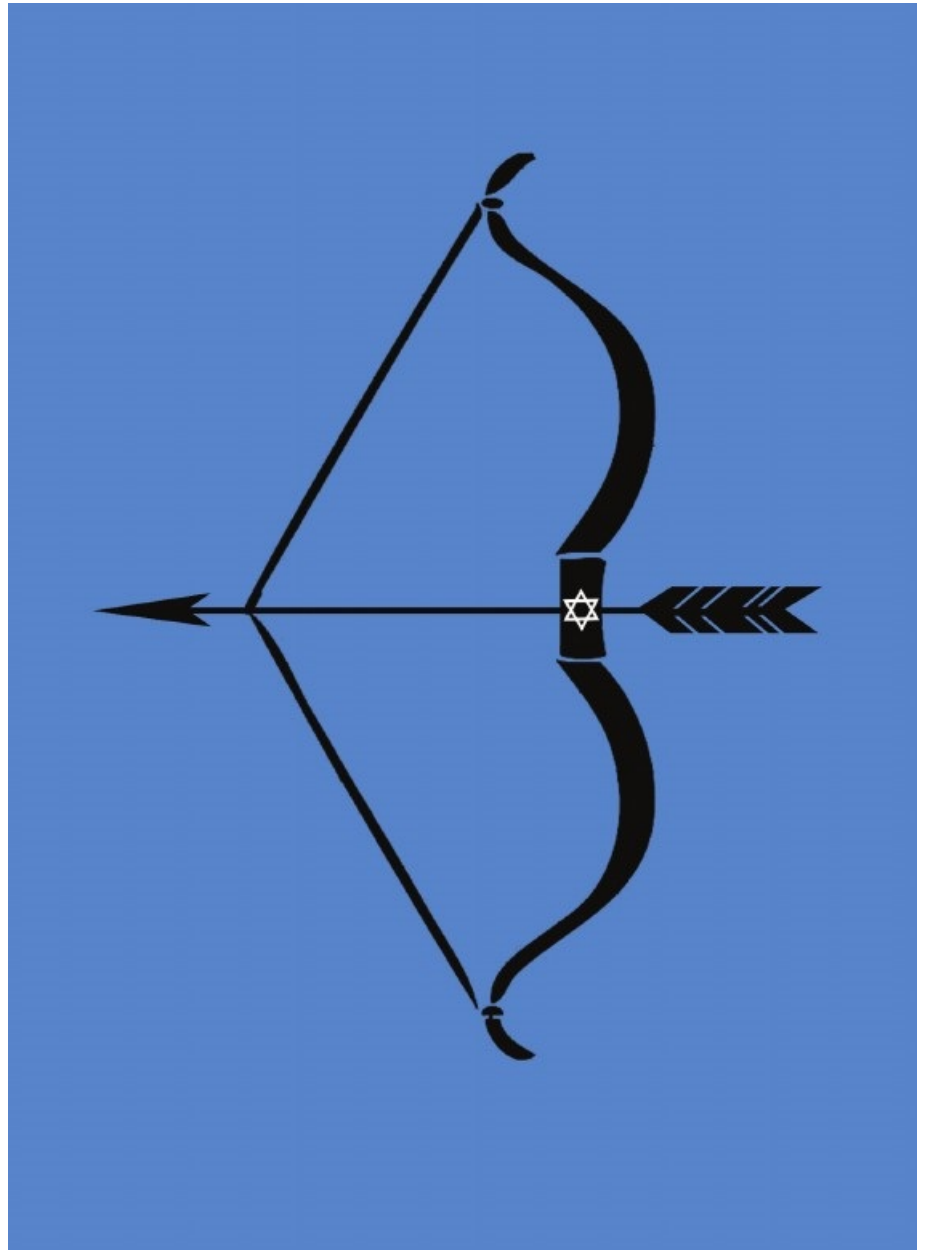
منابع حقوق بین الملل نظیر منشور ملل متحد در ماده ۵۱ دفاع مشروع را به رسمیت شناخته و نسبت به دفاع دسته جمعی نیز مجوز اعطا شده است. حقوق اساسی کشورمان نیز حمایت از مقاومت اسلامی و مستضعفین را امری مشروع و یکی از وظایف خارجی کشورمان قلمداد می نماید.

ص: ۲۸

۱- اصول ۶، ۱۱، ۵۶ و ۱۵۳ قانون اساسی.

تأمین منافع ملی کشور یکی از اهداف و وظایف مهم سیاست خارجی است. در بررسی نحوه تعامل و تأثیرگذاری وظایف ایدئولوژیک دولت اسلامی در قبال مقاومت اسلامی با منافع و امنیت ملی کشورمان، شناخت صحیح مفهوم منافع ملی و امنیت ملی و چگونگی تأمین آن در جهان کنونی نقش اساسی دارد:

۱. مفهوم منافع ملی

درباره منافع ملی (National interest) تعاریف و نظریه های گوناگونی وجود دارد که در یک جمع بندی می توان گفت: «منافع ملی هدف های عام و ماندگاری است که یک ملت برای دستیابی به آنها تلاش می کند».^(۱) طبق این تعریف، منافع ملی، مفهوم وسیعی است و تنها به معنای حفظ استقلال ملی، تمامیت ارضی و اهداف صرفاً مادی و منحصر در مرزهای جغرافیایی نیست؛ بلکه حیطه وسیعی دارد که شامل دستیابی به اهداف ایدئولوژیک، انرژی، منابع مواد خام، فناوری جدید، توسعه اقتصادی، منطقه نفوذ و دفاع از اتباع خود در خارج از مرزها، دفاع

ص: ۳۱

۱- ر.ک: جوزف فرانکل؛ روابط بین الملل در جهان متغیر؛ ترجمه عبدالرحمن عالم، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه، ۱۳۶۹، ص ۱۱۳.

از هویت فرهنگی خویش و ... می شود. (۱)

۲. جهانی شدن منافع ملی

اشاره

در دوران جدید و روند فزاینده جهانی شدن در ابعاد مختلف اقتصادی، فرهنگی، اطلاعاتی و ... ساختار نظام بین الملل، قواعد و فرایندهای بین المللی دستخوش تحولات اساسی شده و مفهوم منافع ملی صرفاً دربرگیرنده مرزهای ملی نیست، بلکه دولت ها ناگزیرند جهت تأمین منافع ملی خویش بیش از گذشته به محیط عملیاتی و متغیرهای مربوط به بستر جهانی شدن توجه نمایند. (۲) از دیگر سو منافع ملی با ارزش ها و اهداف ایدئولوژیکی ملت ها ارتباط تنگاتنگی داشته و این گونه نیست که فقط منافع مادی و دنیایی باشد، بلکه علاوه بر مسائل سیاسی و بین المللی، موارد معنوی چون ارزش ها، باورها و عقاید ملت ها را نیز شامل می شود. (۳)

پنجره

به صورت طبیعی بسیاری از اهداف ملت ها به ویژه اهداف ایدئولوژیکی نظام هایی نظیر سوسیالیسم، لیبرالیسم و اسلامی

ص: ۳۲

۱- ر.ک: جلیل روشندل؛ امتیت ملی و نظام بین المللی؛ ص ۳۸.

۲- ر.ک: محمد ستوده؛ «جهانی شدن و منافع ملی جمهوری اسلامی ایران»؛ فصلنامه علوم سیاسی، شماره ۲۰. ص ۵۴.

۳- ر.ک: جواد چراغی؛ «منافع ملی؛ چیستی و چالش»؛ سال چهارم، شماره ۱ (پیاپی ۱۶)، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۳، ص ۳۶.

در مرزهای خاصی محدود نمی شود و از این رو دایره منافع ملی آنان فراتر از مرزهای جغرافیایی تعریف می گردد.

در یک جمع بندی می توان محورهای منافع ملی جمهوری اسلامی ایران را این چنین بر شمرد:

۱. اسلامی بودن نظام؛

۲. جمهوری بودن نظام؛

۳. تمامیت ارضی؛

۴. حاکمیت ملی؛

۵. وحدت ملی؛

۶. معیشت ضروری مردم؛

۷. نظم و امنیت عمومی جامعه؛

۸. کیان اسلام و تشیع در جهان؛

۹. استقلال سیاسی؛

۱۰. پرستیژ و افتخارات ملی؛

۱۱. تعمیم عدالت و رفاه؛

۱۲. صلح و امنیت بین المللی؛

ص: ۳۳

۳. امنیت ملی

اشاره

در بررسی تعاریف و نظریه های مختلفی که پیرامون امنیت ملی (National Security) وجود دارد، می توان نتیجه گرفت امنیت ملی به روندهای زیر اطلاق می شود:

۱. حفظ تمامیت ارضی، حفظ جان مردم، بقا و ادامه سیستم اجتماعی و حاکمیت کشور (سیاسی، اقتصادی، فرهنگی)؛

۲. حفظ و ارتقای منابع حیاتی کشور؛

۳. فقدان تهدید جدی از خارج نسبت به منافع ملی و حیاتی کشور؛ (۲)

۴. تأمین امنیت ملی.

در تأمین و چگونگی تأمین امنیت ملی در جهان کنونی - که نیازمند توجه جدی است - نکته مهم اینکه در یک تقسیم بندی، جنگ ها به دو دسته «جنگ های قلعه ای» و «جنگ های میدانی» تقسیم می شوند؛ تمدن غرب با استفاده از عقلانیت یونانی و تجارب تاریخی در ماجراهایی نظیر «افسانه هومر» و ماجرای خدعه «اسب تروا» آموخته است که استراتژی دفاعی جنگ قلعه ای ناکارآمد و بسیار آسیب پذیر می باشد؛

ص: ۳۴

۱- ر.ک: محمدرضا تاجیک؛ مقدمه ای بر استراتژی های امنیت ملی ج.ا.ا. رهیافت ها و راهبردها؛ ص ۱۸۶-۱۸۷.

۲- هوشنگ عامری؛ اصول روابط بین الملل؛ ص ۳۳۴.

شکست قلعه نشین در یک جنگ قلعه ای یعنی ازدست دادن همه دارایی ها و هتک همه حرمت ها، درحالی که شکست در یک جنگ میدانی، حداکثر یعنی یک خسران مادی که قابل جبران است. ازاین رو غربیان پس از فهم تاریخی تمایز جنگ میدانی و جنگ قلعه ای، در قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم با همین ترفند به سمت استعمار ممالک دوردست تغییر جهت دادند؛ یعنی جنگ های میدانی، در میدان هایی هر چه دورتر. براین اساس استعمار یعنی جابه جایی مرزهای امنیتی، اقتصادی و حکومتی از مرزهای جغرافیایی که نهایت بهره برداری را برای استعمارگران داشت؛ یعنی عملاً جنگ را در میدانی خارج از خانه طراحی و تعقیب نمودند نه در قلعه.

پنجره

امروزه آمریکا امنیت و منافع ملی خود را در خارج از مرزهای جغرافیایی خویش تعریف کرده و ایجاد پایگاه های نظامی و حمایت های کلان اقتصادی و نظامی از رژیم صهیونیستی، دولت های وابسته و جریان های همسو، در این راستا قابل تحلیل است.

به همین دلیل آمریکا جنگ را از قاره ای به قاره دیگر می کشاند و ویتنام، فلسطین، افغانستان، عراق، لبنان و سوریه را میدانی برای جنگ

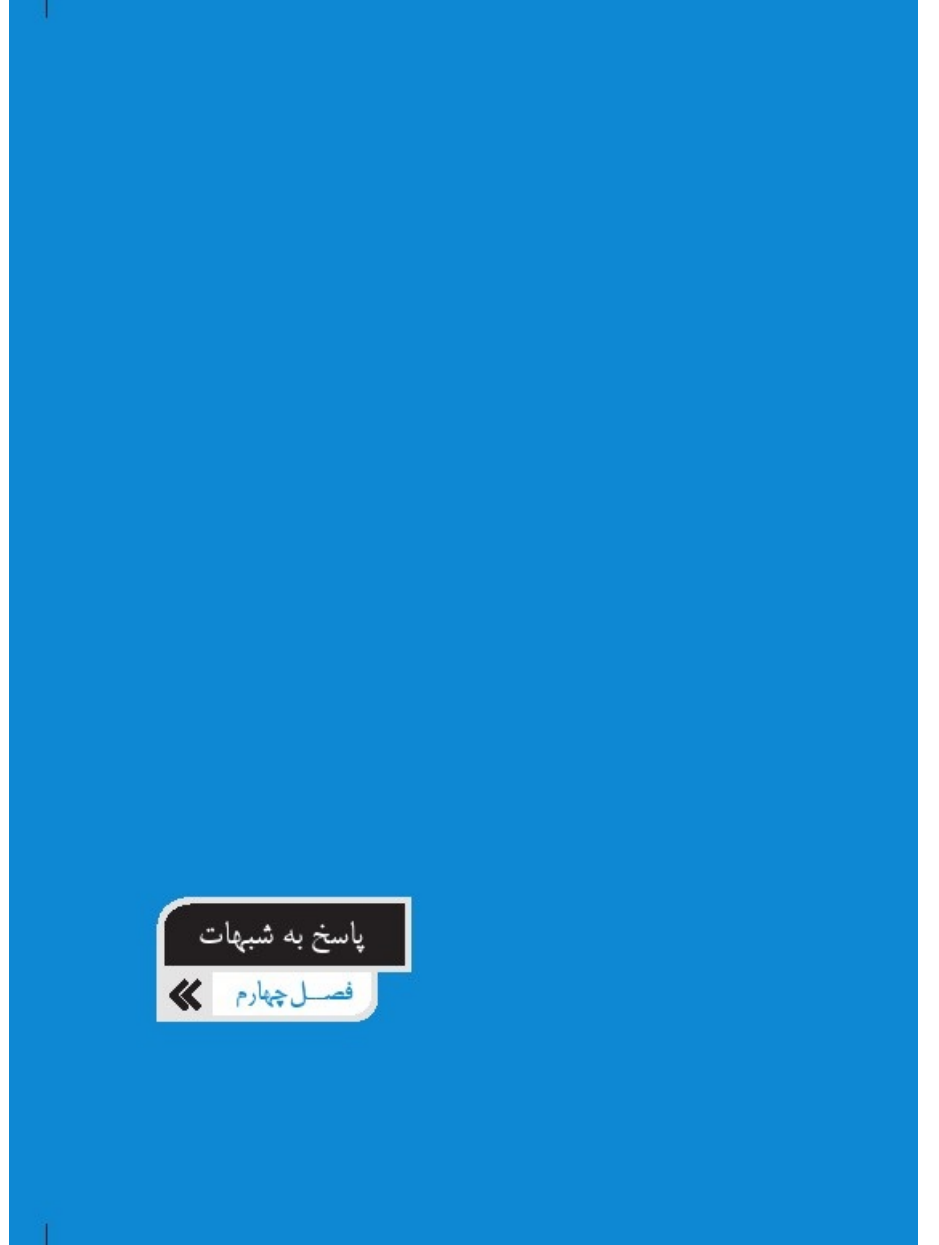
در راستای تأمین امنیت و منافع ملی خویش می سازد؛ اما هیچ گاه حاضر نخواهد شد با کوبا وارد درگیری نظامی شود و عملاً قلعه اش را در معرض حمله قرار دهد.^(۱) اما در عوض رژیم صهیونیستی رقم هنگفتی بالغ بر سه میلیارد دلار در سال به عنوان کمک خارجی از آمریکا دریافت می کند. از این گذشته آمریکا ۲۰ درصد از یارانه مورد نیاز ارتش رژیم صهیونیستی را نیز تأمین می کند. در واقع اسرائیل در قبال تحمل بسیاری از تهدیدات علیه آمریکا و انگلیس و در خطر افتادن امنیت شهروندانش به عوض شهروندان انگلیسی و امریکایی طلب مزد می کند.^(۲)

ص: ۳۶

-
- ۱- . رضا امیرخانی؛ لبنان و فلسطین به ما چه دخی دارد؟؛ سایت بازتاب ، ۸ مرداد ۱۳۸۵ .
  - ۲- . جاستین ریموندو؛ تلاش آمریکا و اسرائیل برای مشروع جلوه دادن جنگ و جنایت؛ سایت عملیات روانی ۳/۵/۸۵ .

در تحلیل صحیح سیاست خارجی دولت اسلامی، شناخت صحیح مفهوم منافع و امنیت ملی و چگونگی تأمین آن در جهان کنونی حائز اهمیت است؛ منافع ملی، مفهوم وسیعی داشته و شامل اهداف و وظایف ایدئولوژیک بوده و منحصر در اهداف مادی و مرزهای جغرافیایی نیست. مفهوم و روش تأمین امنیت ملی نیز محدود به مرزهای جغرافیایی نمی باشد و با توجه به ساختار نظام بین الملل دولت ها ناگزیرند جهت تأمین منافع و امنیت ملی خویش بیش از گذشته به محیط عملیاتی و متغیرهای مربوط به بستر جهانی شدن توجه نمایند.

پاسخ به شبهات
فصل چهارم

۱. چرا ایران از مسلمانان چین و بوسنی و هرزگوین حمایت نمی کند؟

جمهوری اسلامی ایران بر اساس سیاست خارجی خویش - که دفاع از حقوق همه مسلمانان - اعم از شیعه و اهل سنت - را وظیفه خود می داند، - در قضیه چین و بوسنی و هرزگوین نیز از حمایت های خود دریغ ننمود، از حمایت ها و کمک های مادی و معنوی مسلمانان گرفته تا محکوم کردن جنایت هایی که علیه مسلمانان آن مناطق می شد و طرح این مسئله در مجامع بین المللی و کنفرانس کشورهای اسلامی، و از تمام ظرفیت ها و امکانات خود در این زمینه استفاده کرد. با این حال ناهماهنگی کشورهای اسلامی و سکوت و بی تفاوتی کشورهای غربی مسئله را با مشکلاتی مواجه و امکان اقدامات بیشتر را سلب کرد. همان مسئله ای که کم و بیش در مسئله فلسطین و در برخورد با رژیم صهیونیستی شاهد آن هستیم، چنان که مقام معظم رهبری می فرماید: «تمام مسلمانانی که امروز به نحوی شلاق استکبار را بر تن و جان خودشان می آزمایند و هرکدام از طرف دشمنان رنجی می کشند - ملت بوسنی، ملت فلسطین، ملت چین، ملت های گوناگون در منطقه، مردم

لبنان، مردم کشمیر، مردم کشورهای اسلامی در آفریقا و آسیا - این رنج را از ناحیه یکپارچه نبودن امت اسلامی می برند. وگرنه اگر امت اسلامی یکپارچه بود، هیچ یک از این قضایا پیش نمی آمد و اگر پیش می آوردند، به راحتی علاج می شد»^(۱) و در دعاهایش نیز می فرماید: «پروردگارا! دل های ما به خاطر قضیه فلسطین و مسلمانانِ مظلوم فلسطین و به خاطر مسلمانان بوسنی هرزگوین و مسلمانان چچن، خونین و مجروح است. گرفتاری های آنها را برطرف کن. آنها را بر دشمنانشان پیروز بگردان»^(۲)

بر این اساس مساله چچن و بوسنی و هرزگوین مورد توجه بوده؛ مسئولان مختلف نظام بارها ناراحتی عمیق خود را از اوضاع اسفناک مسلمانان چچن اعلام داشته اند و اقدامات زیادی نیز صورت گرفته است، هرچند به خاطر مسائل دیپلماسی و عدم مداخله در امور کشورهای دیگر به خصوص حمایت از حرکت استقلال طلبانه ای مانند چچن که عناصر اطلاعاتی امریکا نقش فعالی را برای دستیابی به اهداف اقتصادی و سیاسی در این منطقه دنبال می کنند (نظیر حمایت امریکا از طالبان و القاعده در افغانستان و ...) و یا فعالیت شدید و گسترده وهابیت در آن منطقه و ...، محدودیت های زیادی در این زمینه وجود دارد.^(۳)

ص: ۴۲

۱- .بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نماز عید سعید فطر، ۱۲/۱۱/۱۳۷۳.

۲- .بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۸/۱۱/۱۳۷۳.

۳- <http://siasi.porsemani.ir>.

واقعیت این که سوریه یکی از اصلی ترین محور های مقاومت اسلامی علیه رژیم اشغالگر صهیونیستی است، لذا مورد خشم و کینه غربی ها و هم پیمانان عرب آن در منطقه قرار گرفته است و به همین دلیل علی رغم ثباتی که در این کشور سال ها حکم فرما بود و تمامی تلاش هایی که دولت علوی این کشور در توجه به سایر اقلیت ها داشت (برخلاف اینکه گفته می شود دولت این کشور در دست علوی هاست، در جای جای آن همه اقلیت ها حضور فعالی داشتند)، مورد هجوم همه جانبه دشمنان مقاومت قرار گرفته و با توجه به اهمیت مقاومت، دفاع از آن در واقع دفاع از جریان مظلوم مقاومت اسلامی است و منافع این دفاع در کوتاه مدت و درازمدت قطعاً به نفع جهان اسلام، منطقه و کشور ما هم خواهد بود؛ چرا که شکست محور مقاومت، قطعاً تهدیدهای امنیتی بیشتری علیه کشور ما و جهان اسلام به دنبال دارد، همان گونه که پیروزی های مقاومت حزب الله لبنان در طی سال های گذشته، باعث تغییرات محسوس در روند تهدیدات رژیم صهیونیستی علیه کشور ما و منطقه شد. مقام معظم رهبری نیز با توجه به همین مسئله معتقدند: «درباره سوریه اگر با دید جامع و فراگیر به تحولات این کشور نگریسته شود، طراحی امریکا برای سوریه کاملاً مشخص است. متأسفانه برخی کشورهای خارجی و منطقه نیز در این طراحی امریکا مشارکت دارند. هدف اصلی طراحی امریکا در سوریه، ضربه زدن به خط مقاومت در منطقه است؛ زیرا سوریه

از مقاومت فلسطین و مقاومت اسلامی لبنان حمایت می کند. اگر دولت سوریه، به امریکایی ها قول دهد که حمایت خود را از مقاومت اسلامی فلسطین و لبنان قطع خواهد کرد، همه مسائل تمام خواهد شد. تنها جرم سوریه حمایت از مقاومت است. امریکایی ها و برخی کشورهای غربی می خواهند انتقام شکست های اخیر خود در منطقه از جمله مصر و تونس را در سوریه بگیرند»^(۱).

پنجره

البته حمایت ایران از سوریه هرگز به معنای بی توجهی به لزوم اصلاح در این کشور و یا نادیده گرفتن حقوق مخالفان و منتقدان دولت این کشور نمی باشد؛ بلکه جمهوری اسلامی ایران در عین حمایت از دولت سوریه به عنوان محور مقاومت، معتقد است این کشور نیز باید در مسیر اصلاحات واقعی قرار گیرد تا هم مردم به حقوق خویش دست یابند و هم اینکه بهانه از دست مخالفان بهانه جو گرفته شود.

در این زمینه مقام معظم رهبری بارها در دیدارهایی که با هیئت های نمایندگی مختلف داشتند بر این مسئله تأکید کرده اند و مسئولان سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران نیز بارها در مواضع خویش

ص: ۴۴

۱- دیدار دبیرکل جهاد اسلامی فلسطین با رهبر انقلاب، ۱۳۹۰/۱۱/۱۱.

همین مطلب را گوشزد نموده اند. مثلاً- مقام معظم رهبری هم در دیدار با نخست وزیر ترکیه و هم در دیدار با نخست وزیر سوریه اعلام نمودند: «ما از اصلاحات در سوریه همواره حمایت می کنیم و اصلاحاتی که در سوریه شروع شده، باید ادامه یابد».(۱)

۳. چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است!

اشاره

وجود پاره ای مشکلات و معضلات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ... در سطح کشور امری واقعی و غیرقابل انکار است که برای برون رفت از این وضعیت و دستیابی به وضعیت مطلوب تر تلاش های مضاعفی لازم است. در کنار واقعیت فوق باید واقعیتی دیگر را نیز در نظر گرفت و آن توجه به سایر مسئولیت های دولت و نظام اسلامی است؛ به عبارت دیگر صرف وجود برخی مشکل های داخلی به هیچ وجه از نظر شرعی، قانونی و منافع ملی، مجوزی برای عدم توجه به سایر وظایف مهم و اهداف مشروع نظام اسلامی نیست. حتی کشورهای بزرگ جهان همانند امریکا نیز، علی رغم وجود بسیاری مشکلات داخلی خویش، باز هم در جهت اهداف و منافع نامشروع خود کمک های بسیار زیادی را به اسرائیل - که واقعاً هیچ بهره ای برای ملت امریکا ندارد- ارسال می کنند، حال آیا رواست که کشورهای اسلامی از انجام کمترین وظایف دینی، ملی و انسانی خود در قبال مشکلات جهان اسلام دریغ ورزند؟

ص: ۴۵

اگر زمانی بین نیازهای داخل و خارج، تزاخم به وجود آمد، رعایت اصول زیر، ضروری است:

الف) بر اساس آیات و روایات متعدد، جمهوری اسلامی ایران یک نظام اسلامی، دارای مسئولیت‌هایی فراملی به سایر مسلمانان است. این مسئولیت‌ها در تزاخم بین نیازهای داخلی و خارجی، حتماً باید مراعات شود. مثلاً اگر در کشورهای دیگر، مسلمانانی نیازمند ضروری‌ترین نیازهای حیاتی (غذا، دارو، پوشاک و ...) باشند، بدون شک نمی‌توان نیازمندی‌های غیرحیاتی و کم‌اهمیت‌تر داخلی را اولویت داد؛ چون مسئله زندگی و حفظ جان مسلمانان در میان است.

ب) ملاک تقدم نیازهای داخل یا خارج در امور غیرمتیقن مسئولیت‌های فراملی، رعایت اصل اهم و مهم است. (۱) به بیان دیگر، حاکم اسلامی با کمک از متخصصان و کارشناسان رشته‌های مختلف و با درک شرایط و مقتضیات زمانی و مکانی، باید مشخص کند که اولویت با رفع نیازهای داخلی است یا نیازهای خارجی دولت اسلامی؟ در هر حالت، باید قدر متیقن مسئولیت‌های برون‌مرزی و کمک‌های حیاتی را سرلوحه سیاست خارجی خود قرار دهد. در غیر آن موارد، چه بسا در مواردی، بر اساس نظرهای کارشناسی و تخصصی ثابت شود که وظیفه‌ای برون‌مرزی بر نیازهای داخل اولویت دارد (مانند حمایت ایران از حزب الله لبنان و مردم مسلمان غزه در مقابل رژیم غاصب

ص: ۴۶

۱- سیدصادق حقیقت؛ مسئولیت‌های فراملی در سیاست خارجی دولت اسلامی؛ ص ۴۶۷.

اسرائیل) و در مواردی نیز ممکن است مسائل داخلی اولویت دارد مانند تقدم دفاع از مرزهای کشور در برابر حمله عراق آن هم در زمانی که برخی در اندیشه آزادسازی ارتفاعات جولان از اشغال اسرائیل بودند.

پنجره

مسئله اگر منتقدین با واقعیات و الزامات جهانی، روش های پیشبرد اهداف سیاست، تأمین امنیت و منافع ملی و ...، آشنایی کامل داشته باشند و در جریان امور قرار بگیرند، مثبت بودن اعطای چنین کمک ها و سرمایه گذاری ها را تصدیق می نمایند که اگر از جنبه ی منافع ملی و استراتژیک نیز به قضیه نگاه کنیم، این حمایت ها به دلیل ایجاد عزت و اقتدار

بین المللی، بازدارندگی، توازن قوا و ایجاد امنیت پایدار فرمانطقه ای و تأمین منافع کوتاه مدت و بلندمدت، برای کشور ما بسیار بیشتر از هزینه های صرف شده، منافع متعدد به دنبال دارد.

نظام جمهوری اسلامی ایران از همان ابتدا، بیشترین سعی و توان خود را در جهت محرومیت زدایی و مبارزه با فقر و مظاهر آن داشته و سیاست های متعددی را به منظور تأمین اجتماعی، حقوق کار و اشتغال، به کارانداختن انفال و ثروت های عمومی، توزیع عادلانه منابع طبیعی کشور، استرداد ثروت های نامشروع و ... ، دنبال کرده و نتایج درخشانی

گرفته است؛ اما به دلایل متعددی از قبیل وضعیت نابسامان ساختار اقتصادی کشور، وابستگی به نفت، رشد سریع جمعیت، وقوع جنگ تحمیلی، تحریم های گسترده و محاصره های اقتصادی، کم توجهی ها به اجرای کامل عدالت اجتماعی، عدم نظارت دقیق بر مصرف بودجه ها و هزینه های عمومی و سیاست زدگی و گرایش های جناحی، هنوز ما در برخی موارد شاهد وجود مشکل های اجتماعی و اقتصادی هستیم و البته این واقعیت نمی تواند توجیه کننده کناره گیری و بی توجهی ایران، از وضعیت نابسامان سایر مسلمانان و اهداف سیاست خارجی خود باشد.

جمهوری اسلامی دفاع از حقوق همه مسلمانان- اعم از شیعه و اهل سنت- را وظیفه خود دانسته و در قضیه چین و بوسنی و هرزگوین نیز از حمایت های خود دریغ ننمود. هرچند به خاطر مسائل دیپلماتیک و حمایت عناصر اطلاعاتی امریکا از حرکت استقلال طلبانه چین و نقش فعال و هابیت، محدودیت های زیادی در این زمینه به وجود آمد

سوریه نیز در جبهه مقاومت اسلامی در مقابله با نظام سلطه جهانی قرارداشته و حمایت از جبهه مقاومت -ضمن تأکید بر اصلاحات اساسی در این کشور- وظیفه دینی، قانونی و انسانی ما بوده و با اهداف انقلاب، منافع و امنیت ملی و تمامیت ارضی کشور در ارتباط است.

محروریت زدایی و تلاش برای پیشرفت همه جانبه کشور از اهداف و کارکردهای اصلی و مستمر نظام اسلامی است، در عین حال وجود برخی مشکل های داخلی به هیچ وجه از نظر شرعی، قانونی و منافع ملی، مجوزی برای عدم توجه به سایر وظایف مهم و اهداف مشروع نظام اسلامی در عرصه خارجی نمی باشد.

آثار حمایت از جنبش های اسلامی

« فصل پنجم

۱. عمل به وظایف دینی و قانونی

همان گونه که در فصل اول و دوم گذشت حمایت از مسلمانان و جنبش های آزادی بخش از اصول دینی و قانونی ملت ایران و نظام اسلامی است و پرداختن به این موضوع، مبین صداقت و پابندی عملی جامعه و نظام اسلامی به تعهدات دینی، انسانی و قانونی خویش می باشد.

۲. دستاورد مقاومت در تأمین منافع و امنیت ملی

اشاره

هرچند نگاه جمهوری اسلامی در سیاست خارجی خویش در قبال مقاومت اسلامی و نهضت های آزادی بخش نگاهی کاملاً انسان دوستانه و در راستای انجام وظایف ایدئولوژیکی و مکتبی است؛ اما این موضوع هیچ گونه امتناعی از تأمین امنیت و منافع ملی کشورمان و همچنین سایر کشورهای اسلامی و منطقه در قبال این حمایت ها به وسیله مقاومت اسلامی ندارد؛ به عبارت دیگر نه تنها میان وظایف ایدئولوژیکی دولت اسلامی با منافع ملی کشورمان تعارضی نیست؛ بلکه این دو می توانند در تعامل و هماهنگی با یکدیگر عمل نمایند. ایران، از سال ها پیش با یک نگاه استراتژیک، در حین جنگ عراق، به این حقیقت دست پیدا کرد که

حرکت به سمت جنگ میدانی از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است.

پنجره

پس در حمایت غیرقابل انکار معنوی ایران از مبارزان حزب الله جنوب لبنان و مقاومت اسلامی، تأمین امنیت و منافع ملی نیز می تواند ملحوظ باشد؛ اگر ایالات متحده نسبت به ایران کوچک ترین تعرضی بنماید، میدان های دیگری در عالم، به آتش کشیده خواهند شد.^(۱)

این دقیقاً یکی از جنبه های مهم بازدارندگی ایالات متحده امریکا از حمله نظامی به ایران است؛ موضوعی که بارها به صراحت سیاستمداران و کارشناسان مسائل نظامی امریکا و اسرائیل طرح و آن را مانع بزرگ در حمله به تأسیسات هسته ای ایران برشمرده اند. پس حمایت از مقاومت اسلامی در لبنان و فلسطین حتی با دید منفعت گرایانه نیز قابل توجیه است.

براین اساس منافع و امنیت ملی یک کشور و تأمین آنها، فقط در مرزهای جغرافیایی آن محدود نمی شود؛ لذا دولت ها به میزان هزینه هایی که در کشورهای دیگر مبذول می دارند، از توان و قدرت تصمیم گیری و تأثیرگذاری بیشتری نیز در آینده آن کشور و معادلات منطقه ای

ص: ۵۴

۱- . رضا امیرخانی؛ لبنان و فلسطین به ما چه دخلی دارد؟؛ سایت بازتاب ، ۸ مرداد ۱۳۸۵ .

برخوردار می باشند. در واقع حفظ موجودیت، استقلال و تمامیت ارضی و امنیت ملی کشور - که از عناصر کلیدی و حیاتی تشکیل دهنده منافع ملی است - نیازمند صرف چنین هزینه ها و کمک به ملت هایی است که در خط اول مبارزه با دشمنان ما قرار دارند. واقعیت آن است که مردم مظلوم و مبارز فلسطین و مقاومت اسلامی لبنان، از منافع و امنیت ملی ما نیز دفاع می کنند و ما کمترین وظیفه خود (تدارکات و پشتیبانی) را انجام می دهیم.

چنانکه مقاومت مجاهدانه و همت عالی حزب الله در نبردی ۳۳ روزه، اقدامات انجام شده در جهت تحقق طرح خاورمیانه بزرگ - که نقشه ای شوم برای تجزیه جهان اسلام و ایران بود - را به چالش طلبید و توطئه های شوم صهیونیسم بین الملل و نظام سلطه جهانی را با شکست مواجه ساخت. «سیمور هرش Seymour Hersh» خبرنگار امریکایی در این زمینه می نویسد: «قدرت و مقاومت اعجاب انگیز حزب الله و توانایی مداوم آن در حمله راکتی به شمال اسرائیل یک عقب نشینی بزرگ برای کسانی است که می خواهند در کاخ سفید از زور درباره ایران استفاده کنند و کسانی که استدلال می کنند بمباران باعث ایجاد اپوزوسیون داخلی و انقلاب در ایران می شود نیز عقب نشینی کرده اند. قرار بود حمله به لبنان مقدمه بمباران مراکز اتمی ایران باشد» و استاد دانشگاه برادفورد انگلیس نیز در این خصوص اظهار داشت: «شکست اسرائیل در لبنان درس عبرتی برای ماجراجویی های احتمالی

پنجره

تحلیل گران مسائل سیاسی معتقدند حزب الله لبنان با حرکت منطقی خود جهان اسلام را از یک توطئه بزرگ نجات داد که در صورت اجرا جهان اسلام هزینه های چندصد برابر از تلفات و خسارات جنگ کنونی رژیم صهیونیستی بر ضد لبنان پرداخت می کرد.

حزب الله شیعی در یک حرکت توحیدی از حماس فلسطین و سنی حمایت کرد و با ارائه یکی از بزرگ ترین حماسه های همبستگی دینی امضاشده با خون موفق شد، طرح جنگ مذهبی میان شیعه و سنی، امریکا را خنثی کرده و زمینه های گسترش آن را در سطح جهان اسلام از بین ببرد. (۲)

در چنین حالتی دیپلماسی فعال و هوشمندانه ایران در سایه حفظ مصلحت و قدرت، عزت جمهوری اسلامی را - به ویژه در منطقه - افزایش داده، به گونه ای که می توان گفت شکست طرح خاورمیانه جدید،

ص: ۵۶

۱- رهاورد حزب الله در جهاد فی سبیل الله؛ روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۸۵ / ۱۲ / ۰۶، ویژه پیروزی حزب الله لبنان بر رژیم صهیونیستی.

۲- حسین رویوران؛ موقعیت حزب الله لبنان در میان ملت ها و دولت های جهان اسلام؛ قم: موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان، ۱۳۸۷، مقاله الکترونیکی.

روند تشکیل خاورمیانه اسلامی با محوریت ایران را تسریع کرده است. حضرت آیت الله خامنه ای با اشاره به ابتکار عمل مسئولان نظام در مسائل جهانی و به ویژه مسائل منطقه ای می فرماید: «در عرصه خارجی، کشور از موقعیتی کم نظیر و تحرک و نشاط خوبی برخوردار است و حوادث منطقه ای مانند پیروزی حزب الله و حماس نیز به لطف پروردگار و امدادهای الهی، موقعیت نظام اسلامی را تحکیم بخشیده است. مخالفان اسلام و مسلمین، هنوز مبهوت این حادثه مهم هستند و از فهم و درک ادله آن عاجزند، اما این گونه حوادث بزرگ که در شعاع حرکت انقلاب اسلامی رخ می دهد، در عمل به تقویت موقعیت نظام منجر شده و اعتبار، نفوذ و جاذبه شعارهای انقلاب اسلامی را برای همه اثبات کرده است.» (۱)

خلاصه

نگاه جمهوری اسلامی در سیاست خارجی خویش در قبال مقاومت اسلامی و نهضت های آزادی بخش نگاهی کاملاً انسان دوستانه و در راستای انجام وظایف ایدئولوژیکی و مکتبی است. این کشورها در جبهه مقاومت اسلامی در مقابله با نظام سلطه جهانی قرار دارند؛ و حمایت از جبهه مقاومت، وظیفه دینی، قانونی، انسانی ما بوده و با اهداف انقلاب، منافع

ص: ۵۷

و امنیت ملی و تمامیت ارضی کشور در ارتباط است؛ لذا این حمایت‌ها حتی با دید منفعت‌گرایانه نیز قابل توجیه بوده و آثار مهمی در تأمین عزت اسلامی، اقتدار بین‌المللی، بازدارندگی و امنیت و منافع ملی به دنبال خواهد داشت. دیپلماسی فعال و هوشمندانه ایران در سایه حفظ مصلحت، قدرت و عزت جمهوری اسلامی را - به ویژه در منطقه - افزایش داده، به گونه‌ای که می‌توان گفت شکست طرح خاورمیانه جدید، روند تشکیل خاورمیانه اسلامی با محوریت ایران را تسریع کرده است. این سیاست‌ها بیانگر قدرت و استقلال ایران در چالش با قدرت‌های بزرگ در سطح منطقه‌ای و بین‌الملل جهت تأثیرگذاری بر ساختار نظام بین‌الملل است.^(۱)

ص: ۵۸

۱- محمد ستوده؛ تحولات نظام بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران؛ ص ۱۷۰.

حمایت مادی و معنوی از هسته های مقاومت و نهضت های آزادی بخش در سراسر جهان اسلام، علاوه بر آنکه وظیفه ایدئولوژیکی دولت اسلامی از نظر فقهی و قانون اساسی بوده و از مشروعیت حقوق بین الملل نیز برخوردار می باشد؛ نقش بسیار زیادی در تأمین منافع و امنیت ملی، استقلال و تمامیت ارضی، افزایش پرستیژ و اعتبار بین المللی و گسترش حوزه های نفوذ کشورمان در ابعاد مختلف دارد و یکی از مهم ترین اهرم های قدرت برای جمهوری اسلامی است که موجب بازدارندگی ابرقدرت ها از عملی کردن نیت امپریالیستی آنان در قبال منطقه و کشورمان می گردد و کمک به این مردم مبارز، به معنای استحکام بخشیدن به سنگرهای دفاعی خود است. آینده نگری و تأمین منافع بلندمدت، خود بهترین دلیل بر انجام چنین اقداماتی است؛ زیرا آرمان ها و اهداف توسعه طلبانه رژیم صهیونیستی، هرگز به فلسطین و لبنان محدود نیست؛ بلکه آنان آرزوی سیطره بر جهان اسلام و ام القرای آن (جمهوری اسلامی ایران) را در سر می پروراند. چنانکه مقام معظم رهبری می فرماید: «سیاست راهبردی امریکا، ایجاد ناامنی و بحران و جنگ در این منطقه است، بدانند که هر چه ناامنی را گسترش دهند، ملت ها را بر خود خشمگین تر و دنیا را برای خود ناامن تر خواهند کرد. رفتار و خوی تجاوزگرانه امریکا و اسرائیل، روح مقاومت را بیش از پیش در دنیای اسلام زنده خواهد کرد و ارز

جهاد را برای

آنان نمایان تر خواهد ساخت. دنیای اسلام و جوانان مسلمان در همه کشورهای اسلامی بدانند که راه مقابله با گرگ وحشی صهیونیسم و تجاوزگری شیطان بزرگ، جز مقاومت فداکارانه نیست. تسلیم و انقیاد در برابر دولت مردان ماجراجو و فتنه گر امریکا، بر طمع و جسارت آنان می افزاید و کار را بر ملت ها سخت تر می کند. اگر لبنان تسلیم تجاوز اسرائیل و امریکا می شد و اگر جوانان مجاهد حزب الله و مردم مظلوم جنوب، رنج این دفاع مقدس را به جان نمی خریدند، محنتی بلندمدت و ذلتی روزافزون، ملت لبنان را تهدید می کرد و ادامه این روند تهاجمی تمام این منطقه را دربرمی گرفت. امروز حزب الله خط مقدم دفاع از امت اسلامی و همه ملت های این منطقه است»^(۱)

ص: ۶۰

۱- . پیام آیت الله خامنه ای به جهان اسلام، ۱۳۸۵/۰۵/۱۱.

۱. حمید پاشاپور یوالاری، حزب الله لبنان و بیداری اسلامی؛ تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲.
۲. محمد، ستوده؛ تحولات نظام بین الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران؛ قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۵.
۳. منوچهر، محمدی، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران: اصول و مسائل؛ تهران: دادگستر، ۱۳۷۷.
۴. سیدصادق حقیقت، مسئولیت های فراملی در سیاست خارجی دولت اسلامی ایران؛ تهران: مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری، ۱۳۷۰.

مجموعه یک صد جلدی کتابچه های رهنما

مرکز پخش : مشهد مقدس، حرم مطهر، نبش باب الجواد علیه السلام، فروشگاه عرضه محصولات رضوی
تلفن : ۰۵۱۱-۲۲۸۵۲۰۴

لوح فشرده کتابچه‌های رهنما (نسخه ۲)

مرکز پخش : مشهد مقدس، حرم مطهر، نیش باب الجواد علیه السلام، فروشگاه عرضه محصولات رضوی
تلفن : ۰۵۱۱-۲۲۸۵۲۰۴

نسخه ویژه تلفن همراه کتابچه های رهنما (نسخه ۲)

محل دریافت:

- حرم مطهر، مرکز پاسخگویی به سوالات دینی استان قدس رضوی (مدرسه پرزاد)
- وب کیوسک های مستقر در حرم مطهر

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

